

Міністерство освіти і науки України

Київський національний лінгвістичний університет

**Кафедра педагогіки, методики викладання іноземних мов та
інформаційно-комунікаційних технологій**

Курсова робота

з педагогіки на тему: Формування педагогіки партнерства в НУШ

студентки групи СОф02-20 педагогічного факультету романо-германської та української філології, спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізації 014.023 «Французька мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов і культур у закладах вищої освіти» за спеціальністю 014 Середня освіта Демосюк Анастасія Віталіївна Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов Науковий керівник – доктор педагогічних наук професор кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов Матвієнко Ольга Василівна Кількість балів – Національна шкала – Оцінка ЄКТС –

Члени комісії: _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Наукове обґрунтування теоретичних основ педагогіки партнерства	
1.1. Дискурс поняття педагогіки партнерства	5
1.2. Основоположні принципи педагогіки партнерства	8
1.3. Особливості педагогіки партнерства в сучасній українській школі	14
РОЗДІЛ 2. Практика впровадження педагогіки партнерства в умовах «Нової української школи»	
2.1. Основні шляхи реалізації педагогіки партнерства в «Новій українській школі»	22
2.2. Значення педагогіки партнерства в освітньому процесі школи	25
ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	29

ВСТУП

Актуальність дослідження. У молодшому шкільному віці, за благоприємних умов життя та виховання, дуже активно розвиваються практичні, інтелектуальні та творчі здібності, а також формуються найважливіші моральні якості. В цьому періоді закладаються основи особистості та майбутнього громадянина нашого суспільства. Тому має сенс вивчати це питання з урахуванням виховання цих якостей за допомогою партнерської педагогіки.

Мета роботи – дослідження використання партнерської педагогіки в Новій українській школі.

Завдання дослідження:

- вивчити дискурс поняття педагогіки партнерства;
- дослідити основоположні принципи та особливості педагогіки партнерства;
- визначити основні шляхи реалізації педагогіки партнерства в НУШ;
- охарактеризувати значення педагогіки партнерства в освітньому процесі школи.

Предмет дослідження це освітній процес Нової Української Школи

Об'єкт дослідження є основні шляхи використання партнерської педагогіки у Новій Українській Школі .

Методи дослідження У межах даного дослідження були застосовані методи, які відповідали меті та завданням дослідження. Зокрема, матеріал був представлений на основі опису, використовуючи прийоми компонентного аналізу, трансформації, класифікації та систематики. У процесі аналізу наукової літератури, наукових робіт та праць, був застосований теоретичний метод з метою вивчення проблеми.

Використання абстрагування, синтезу, систематизації та узагальнення допомогло розкрити сутність даного проблемного питання.

Структура роботи.

Структура даного дослідження була визначена згідно з особливостями та характером поставлених завдань. Робота складається з наступних розділів: вступу, основної частини, висновків та списку використаних джерел. Основна частина містить два розгорнуті розділи. У вступі обґрунтовується актуальність теми, формулюються мета та завдання дослідження. Висновки узагальнюють досягнуті результати даного дослідження.

РОЗДІЛ 1

НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ОСНОВ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА

1.1. Дискурс поняття педагогіки партнерства

Педагогіка партнерства є ключовим у формуванні концепції трансформації навчальної програми в сучасній українській школі. Це відноситься до навчальної програми, яка створена спільно з колом внутрішніх і зовнішніх партнерів – громад, дослідницьких інститутів. Він охоплює чотири аспекти спільного створення навчальної програми: спільне проектування, спільна розробка, спільне виконання та спільне отримання акредитації навчального плану.

Співпрацюючи з різними місцевими партнерами, національними та міжнародними мережами та спільнотами дає змогу українській школі обмінюватися знаннями та спільно творити високо відповідне та чуйне навчання. Це буде ставати все більш важливим у майбутньому, бо світ стає ще більш мінливим та мінливим. Спільна творчість дозволяє розробити адаптивні відповіді на поточні регіональні або глобальні зміни та формувати, брати участь у спільних комунікаціях [2, с.59].

Педагогіка партнерства — це більше, ніж забезпечення ефективного навчання або пошук зовнішніх відгуків. У різних дисциплінах він діє по-різному і може бути доповнено іншими адаптованими педагогічними практиками. Наприклад, трансформаційною педагогіки, навчання на основі запитів або нових педагогічних прийомів, що ще походять адаптацію.

Педагогіка партнерства передбачає справжні цілеспрямовані стосунки з партнером або партнерами для спільного проектування, спільної розробки навчального плану для спільного виконання або спільного навчання.

Спільне розроблення навчальної програми – де загальна мета навчальної програми полягає в тому, щоб максимально продумати ключові аспекти і врахувати при розробці їх. Цілі і мета курсу та навчальної програми педагогіки партнерства та її елементів формулюються через триваючий діалог між партнерами (педагогом та учнем), навчання, яке має мати визначені результати, педагогіка вдосконалена, розроблений зміст ключових навчальних компонентів, у навчальній діяльності концептуалізовані стратегії оцінювання.

Спільна розробка навчальних ресурсів - передбачає співпрацю у розробці завдань, ресурси та артефакти для використання навчання та навчальної діяльності. Це може включати заняття в класі, аудіо, відеоресурси, програми або комп'ютерну симуляцію на основі тексту чи зображення ресурсів. Це може включати перепрофілювання професійних матеріалів, щоб забезпечити учнів до доступу до сучасних інструментів та автентичних ресурсів під час їх навчання [17, с.71].

Спільне виконання навчальної програми – коли ми розмовляємо про партнерів, які співпрацюють у спільному навчанні або спільному викладанні або навчанні, про яке ми думаємо та проводимо комунікації. У партнерів є багато інших способів співпрацювати у виконанні навчальної програми, наприклад, наставництво учнів, участь у симуляції, діючи як колеги для учнів, здійснювати спільні дослідницькі проекти.

Спільна акредитація та співоцінка - партнери співпрацюють у проектуванні оціночних завдань і нормативів.

Педагогічне партнерство та супутні ресурси надають покрокові вказівки для підтримки концептуалізації, розробки, запуску та сталості програм педагогічного партнерства в класі та навчальному плані. Ці матеріали написано для вчителів, студентів і розробників наукових досліджень, які прагнуть використовувати педагогічне партнерство для підвищення залучення до навчання, створення більш справедливого та

інклюзивного освітнього досвіду та зміни традиційної ієрархічної структури стосунків між педагогами та дітьми.

1.2. Основоположні принципи побудови педагогіки партнерства

Побудова міцних підвалин партнерських відносин не може існувати поза здоровою психологічною обстановкою дитини у сім'ї. Тому першим принципом побудови є міцність стосунків із родиною. Важливо налагодити стосунки, перш ніж очікувати, що сім'ї прийдуть на заходи чи будуть працювати в шкільному колективі. Пропонувати можливості треба, адже партнерство без створення міцних стосунків навряд чи збільшить участь батьків. Поліпшення спілкування та міжособистісні взаємодії матимуть найбільше значення з точки зору якості партнерства.

Треба приймати рішення та активно підтримувати значущі стосунки з усіма сім'ями, які відвідують шкільний колектив. Це важливий крок. Це рішення брати участь у формуванні позитивних стосунків із сім'єю змінює світогляд і впливає на частоту та характер сімейних взаємодій.

Варот в партнерських відносинах встановити позитивний і ранній перший контакт батьків та дітей, щоб закласти основу для ефективних стосунків. У ранній період в побудова стосунків, створення довіри має вирішальне значення [2, с.95].

Необхідно проектувати позитивне ставлення до дитини та сім'ї. Використовувати варто стратегії, засновані на силі авторитету, такі як підтвердження компетентності батьків, обмін інформацією та створення відкритого спілкування, що призвело до позитивних результатів у деяких інтервенційних дослідженнях.

Необхідно створити відчуття причетності для всіх сімей і зробити своє місце безпечним місцем для дитини, де батьки зможуть поділитися своїм досвідом, думки батьків враховують. Переконайтеся важливо, що кожна сім'я відчуває, що її приймають, поважають, вислуховують і підтримують.

Варто, щоб в сім'ї панувало вітання та прощання один одного. Не буде зайвим дотримуватися політики «відкритих дверей», коли батьки можуть вільно приходити і відвідувати заклад і свою дитину, коли захочуть або ідентифікують години, коли участь батьків буде найбільш корисною, наприклад, під час вільних ігор, щоб батьки могли взаємодіяти з дітьми, поки вони граються, а особливо в період адаптації до шкільного навчання.

Треба приділяти більше часу спілкуванню та обговоренню батькам з дітьми щоденних домашніх справ. Виділяти час, щоб посидіти та чуйно поговорити з батьками та встановити час, щоб сім'я мала можливість відчутти поглиблення розуміння та почуття емпатії та інтерпретується батьками як ознака зацікавленості та поваги. Налаштувати штатний розклад таким чином, щоб у присутності сімей був доступний вчитель, який добре знає дітей, який може поговорити з родинами та переконатися, що розклади на кінець дня дозволяють спілкуватися з батьками [13, с.48].

Наприклад, однією з можливостей є розширення оплачуваної роботи вчителів до півгодини після закриття закладу, щоб був час і для спілкування з родиною, вирівнювання конфліктних ситуацій середовища. Також подумати про способи спілкування з батьками. Спілкування у партнерській педагогіці – це важливо. Треба регулярно спілкуватися, послідовні та регулярні позитивні взаємодії створюють і підтримують позитивні стосунки. Взаємодія ідеальною була б щодня, але якщо це неможливо, переконатися, що спілкування відбувається досить часто, щоб батьки відчували, що вони поінформовані члени спільноти налаштування [6, с.74].

Сім'ї оцінюють якість свого партнерства з учителями за якістю їх взаємодії. Зосередьтеся на взаємодії, яка плекає та зміцнює сім'ї. Варто поділитися своїми спостереженнями щодо дитини, невеликими досягненнями і значущим досвідом та взаємодією протягом дня в налаштуваннях. Це допомагає батькам бути впевненими в тому, що їхню

дитину видно, і що ви справді дбаєте про неї та зосереджені на ній та на її навчанні.

Є потреба в рамках цього принципу використовувати низку навичок спілкування. Якщо покладатися на обмежений набір комунікативних навичок або шаблонів, наприклад створення спостережень, а потім дати батькам поради щодо вирішення проблеми, можна ненавмисно втратити можливість визнати зусилля сімей повідомити стратегії, запропонувати історії або передавати знання про своїх дітей.

Наступним принципом є принцип створення почуття взаємності в родинях, допомагаючи один одному та обмінюючись інформацією. Тут партнерство має бути корисним як для сімей, так і для вчителів, і воно ґрунтується на взаємних обмінах інформацією, необхідно ділитися та допомагати в обох напрямках. Якісні партнерські відносини вимагають від кожного партнера глибокого розуміння того, що стосується іншого досвіду, цінності та переконання [24, с.69].

Треба вчитися один у одного і зробити свій союз з батьками взаємовигідним. Вступати в діалог, щоб дізнатися про сім'ї та їх повсякденне життя та отримати краще розуміння культурного капіталу або сильних сторін батьків і дітей, які потім можна використати як їхню перевагу в програмі. Треба майти на увазі, що культурні знання та ресурси родини можуть бути для вас невідомими, особливо якщо ви походите з іншої культури чи контексту.

Треба бути обережними, щоб не використовувати модель трансмісії, коли лише ви, як педагог, пропонуєте інформацію. Треба спрямовувати зусилля на двосторонній обмін знаннями, ідеями і переконаннями, щоб ви могли дізнатися про переконання сімей щодо навчання, знання та перспективи. Для встановлення партнерських навчальних відносин треба ставити запитання та виявляти щирий інтерес. Спосіб спілкування вчителів із родиною впливає на батьків, на довіру до вчителів і стосунки з ними. Відкрите спілкування більш імовірно, коли розмова відходить від

фактів, що не підлягають обговоренню, і рухайтесь до більшого та ширшого обговорення знань.

Цінним принципом в контексті партнерської взаємодії є використання діалогу і практики активного слухання, щоб розвинути повне розуміння сімейних цінностей і сприйняття. Не є зайвим дізнатися про потреби, цілі та проблеми батьків і реагування на них, або адаптувати програму відповідно до їхніх потреб, занепокоєння та цілі, або пояснити обґрунтування конкретних подій та заходів. Проявити емпатію, співчуття і не засуджувати партнерів є визначальним та важливим.

Наступним принципом налагодження партнерських педагогічних відносин буде розвиток почуття взаємності через розкриття спільних цілей, ставлень і цінностей. Спільні цілі та розуміння вчителів і сімей щодо дітей та їхнього навчання формують відповідні програми для дітей. Батьки дуже цінують спільне розуміння з учителями своїх дітей. Це зміцнює взаємну довіру середовища та взаємодії для підтримки навчання та розвитку дітей [11, с.74].

Є надважливим у налагодженні ефектиної взаємодії – це знайти спільну мову, прагнення будувати стосунки на основі спільних цінностей, розуміння та практики. Треба поділитися зобов'язаннями та відповідальністю за навчання дитини разом з батьками та дитиною. Батьківське бажання підтримати навчання дитини - це перша точка згоди. Необхідно розвивати почуття взаємної відповідальності та спільної відповідальності за навчання дітей. Це важливий крок до спільного прийняття рішень. Батьки повинні відчувати, що їх цінують і вони потрібні.

Треба визначити прагнення та очікування батьків та знайти способи бути прямими, розпитуючи батьків про їхні очікування. Зробити простір для визнання та підтвердження різноманітних прагнень, цінностей та очікувань, і бути обережними, щоб традиційні дискурси та практики ранньої освіти не замовчували та не заперечували деякі прагнення сімей.

Продовження обговорення потреби та прагнення сімей щодо їхньої дитини, коли дитина росте та розвивається є завжди актуальним.

Педагог не просто надає інформацію, а безпосередньо бере участь у взаємному обміні інформацією та взаємному тлумаченні, що веде до нових розумінь. У цьому випадку набір домовленостей жодної зі сторін не є привілейованим, але всі домовленості цінуються як експертні в їх власному праві, і нове спільне розуміння є взаємним похідним.

Партнерство не виключає мінливість і ціннісний характер культури та мови, що може ускладнити розвиток міжкультурного партнерства. Це означає, що вам потрібно активно досліджувати культурні значення та процеси сімей і прагнути до цього та визнавати та включати безліч культурно цінних проявів [12, с.96].

Варто поміркувати та визнати свій особистий соціокультурний контекст і те, як він впливає на те, як ви створюєте та реагуєте на партнерство з родинами. Вчителі, які зробили це, можуть розвинути сильніше почуття власної ефективності та розширення можливостей щодо розвитку партнерства з родинами. Ваші інтерпретації поведінки та вчинків батьків будуть під впливом ваших власних культурних уявлень про відповідну поведінку та поведінку батьків і може керувати вами та робити негативні судження, створюючи недовіру та відчуження. Треба знати, що саме ви цінуєте, щоб мінімізувати цей вплив цих переконань на вашу практику, якщо необхідно. Використовуйте різноманітні точки зору сімей для дослідження, адаптації та навіть змін у вашій практиці.

Деякі батьки повідомляють в опитуваннях, що вони вважають за краще отримувати інформацію, а не брати участь у спільному прийнятті рішень, таких як встановлення цілей або планування навчального плану. Важливо знати про впевненість сімей і розуміння планування та мети налаштувань, і спочатку стримувати їхню участь.

Треба взяти ідеологічне зобов'язання надати батькам і сім'ям права на спільне прийняття рішень щодо педагогіки та програми викладання та

навчання. Погляд на батьків як на здібних лідерів, учасників та тих, хто приймає рішення, щоб досягти більшої участі допоможе налагодити довірливі партнерські відносини. Батьки прагнуть зустрітися та виправдати очікування, які ви покладаєте на них[3, с.89].

Треба звернути особливу увагу на відносини влади та те, як ці відносини впливають на досвід партнерства. Партнер може змінити модель партнерства, щоб батьки та вчителі мали однакові повноваження. Треба використовувати діалог для узгодження освітніх цілей, педагогічних стратегій і навчального плану з родинами [6, с.45].

Можливо, педагогу доведеться виступати в ролі посередника або посередника для формування спільного розуміння того, як діти розвиваються та навчаються, що включає стандартні інституційні переконання щодо раннього дитинства, а також переконання батьків. Для цього потрібен час і навички. Щоб розвинути інклюзивну педагогіку, можливо, навіть не доведеться поставити під сумнів заповітні концепції та обговорювати нові гібридні ідеї [2, с.78].

Треба співпрацювати з родинами, щоб прийняти рішення щодо навчальних програм і навчання, оскільки було показано, що це покращує навчання дітей.

Врахування базових принципів дозволяє формувати ефективну модель партнерської взаємодії між педагогом, батьками та учнем.

1.3. Особливості педагогіки партнерства в сучасній українській школі

Як психологічна наука і педагогічна практика виявляють інтерес до проблем розумового виховання з використанням української педагогіки та партнерських педагогічних технологій? З одного боку, цей інтерес обумовлений акцентом на особистісній орієнтації, гуманізації й демократизації освіти як одного з пріоритетних напрямів розвитку. З іншого боку, існує об'єктивна необхідність наукового обґрунтування ролі й місця морального виховання дітей у повному освітньому процесі, зокрема, в умовах партнерства між педагогом та учнем.

До того ж, як зазначав К. Д. Ушинський: «Тільки особистість може впливати на розвиток і визначення іншої особистості, тільки характером можна формувати характер. Причини такого розумового магнетизму приховані глибоко в людській природі» [1, с.354-385].

«Свого часу давньогрецькі мислителі визначали моральне як корисне і таке, що приносить людині радість з погляду розуму (Арістотель), щастя індивіда полягає в гармонійному поєднанні його інтересів з інтересами суспільства, а нормою поведінки є добродійність (Сократ). Пізніше, І.Кант вважав, що завдяки моралі здійснюється регуляція суспільних відносин, але не шляхом примусу, наставляння, а методом орієнтації людей на гуманні, добрі, справедливі стосунки, тобто через формування моральних цінностей» [2, с.228-289].

Л. Фейєрбах висловлював аналогічну думку, що особистість набуває моральних знань та засвоює свої обов'язки щодо інших у процесі власного життя. «...існування егоїстичної людини пов'язане з існуванням інших людей, хоч би її батьків, її братів і сестер, її сім'ї, отже, аж ніяк не залежне від своєї доброї волі. Егоїстична людина, починаючи від лона матері, повинна ділити всі блага життя із своїми ближніми. І якщо ці невимушені, моральні впливи, не справивши дії, зазнають краху внаслідок неблаганної

впертості егоїста – не сумнівайтесь! – тоді стусани його братів і штурхани сестер навчать його необхідних правил» [1, с.150].

У психології розумового виховання за допомогою української педагогіки зростає зацікавленість у проблемі розвитку як психологічної проблеми в останніх десятиріччях ХХ століття. Це, проте, не означає, що раніше моральний розвиток особистості був повністю ігнорований психологічною наукою. Фактично, вивчення цієї теми проводилося в контексті таких питань, як формування особистісних якостей, усвідомлення правил поведінки, проблема ідеалів та їх роль у вихованні тощо.

У психоаналізі, зокрема в теорії З. Фрейда, відзначається, що для людської особистості важливим є протистояння між внутрішніми прагненнями до задоволення біологічних імпульсів та соціальними вимогами, які ставляться перед нею.

«Особистість розвивається внаслідок власних зусиль, спрямованих на розв'язання основного конфлікту: між прагненням виразити дані імпульси таким чином, щоб одержати задоволення, і необхідністю уникнути покарання» [3, с.208].

Розвиток моральної особистості пройшов через різні етапи, а основним механізмом є усвідомлення та усвоєння цінностей, які виражаються через ідентифікацію з батьками та іншими дорослими. Головна мета цього процесу полягає у збереженні традицій і стійкості системи цінностей, які передаються від покоління до покоління. Дитина не тільки ознайомлюється з реальними обмеженнями у певних ситуаціях, але також засвоює моральні переконання батьків. З. Фрейд виділяв супер-Его в структурі особистості як основу для збереження стандартів моральної поведінки та формування заборон для особистості. [3, с.136-143].

У рамках неофройдизму розвиток моральних цінностей проходить шляхом поступової заміни та переформулювання принципів, що регулюють особистість. Наприклад, К. Юнг вбачав в структурах "персона" та "самість" функцію моральної регуляції. А. Адлер підкреслював, що основна мета виховання полягає в усуненні почуття неповноцінності шляхом спрямування його у бажаному напрямку. Він також вважав, що виховання в суспільстві є процесом самопізнання, виявлення власного ставлення до інших та активного співробітництва з ними. [4].

Однією із основних складових індивідуальної свідомості, на переконання вченого, є соціальне почуття, почуття спільності. У біхевіоризмі проблема моральної поведінки практично не ставилася. У неофройдизмі розвиток моралі – це поступова заміна принципів спонукальної сфери особистості та їх переформулювання. В основі моральної поведінки, її формування лежить соціальне наочіння – імітація дитиною поведінки дорослих. У маленьких дітей виникає уявлення про певний спосіб поведінки шляхом спостереження за дорослими, які виступають в якості прикладу. Цей уявлений образ стає для них орієнтиром у власній поведінці. Змодельована поведінка взаємозв'язана з факторами підкріплення, які впливають на сприйняття цього образу та його подальшу реалізацію у поведінці, навіть коли прямий контроль відсутній.. Міра імітації залежить від характеру підкріплення відповідної поведінки, що отримує — «модель» (наприклад, ровесник), від ставлення дитини, що наслідує, до цієї — «моделі».

У наступних дослідженнях висновки А. Бандури отримали експериментальне підтвердження, зокрема було встановлено, що спостереження за моделлю по телевізору чи на екрані сприяє підвищенню рівня моральних суджень дитини [5].

А. Бандура та Р. Уолтерс [5] розробили концепцію становлення внутрішнього контролю, згідно з якою на ранніх етапах розвитку особистості домінує зовнішній контроль (вимагаючи відповідно

присутності дорослого). У процесі інтеріоризації норм і заборон виникає внутрішній механізм - совість або почуття провини. Згідно з думками цих авторів, контроль совісті здійснюється шляхом пригнічення потягів і виникнення почуття провини, якщо тимчасово порушуються встановлені норми. У когнітивній психології, зокрема вченнях Ж. Піаже, стверджується, що моральний розвиток має взаємозв'язок з інтелектуальним розвитком дитини, включаючи розуміння моральних ситуацій. [6].

Розширюючи цю концепцію, Л. Колберг уточнив поняття "моральної свідомості", а його основним дослідженням стало вивчення закономірностей засвоєння моральних цінностей дітьми на різних етапах індивідуального розвитку залежно від соціальних умов. [7].

Дослідник виділив три рівні розвитку моральної свідомості: преморальний, конвенціональна мораль та автономна мораль. Л. Колберг детально пояснив природу моральних суджень, їх структуру та процес розвитку. Згідно з поглядами Ж. Піаже і Л. Колберга, моральний розвиток особистості прогресує через послідовні стадії. Зміна стадій пов'язана з віковими змінами у когнітивній сфері, а формування моральних суджень відбувається в результаті взаємодії між розвиваються когнітивними структурами та соціальним досвідом, який поступово розширюється. [8, с.252- 261; 9, с. 102-103].

Однак, Л.Колберг, крім акценту на когнітивних аспектах моралі, також наголошує на її емоційно-мотиваційному вимірі, відображаючи в своїй концепції взаємозв'язок між розвитком моралі та мотивами, що лежать в основі моральних суджень.

Моральний та когнітивний розвиток особистості розглядається як процес усвідомлення певних норм поведінки, що є загальноприйнятими в суспільстві. Ці норми стають регуляторами поведінки особистості, яка їх

засвоює. [10, с.80–89]. Згідно з вищезазначеним, особа, будучи дитиною, старається діяти відповідно до принципів моралі і дотримуватись моральних норм як основи взаємодії між людьми. Наприклад, В. Сухомлинський акцентував увагу на значенні морального виховання дітей та навчанні їх "умінню відчувати людину". [11,с.17].

Моральність можна розглядати лише у випадках, коли особистість добре вчиняє через внутрішній натяк (потребу), коли її власні переконання та погляди виконують роль саморегуляції. Формування таких поглядів, переконань та відповідних їм звичок поведінки є суттю морального виховання. Розвиток моральних поглядів, ідеалів, переконань та норм, що визначають повсякденну поведінку дитини, відбувається в умовах морального вибору в процесі життєдіяльності, що тісно пов'язано з ідеальним прогнозуванням та передбаченням наслідків її дій. Почуття є виявом особистості, її соціальних орієнтацій, інтересів, потреб та смаків. Ці почуття можуть мати різні відтінки та пов'язані з моральною самооцінкою.

У сучасній психології в дослідженні розумового розвитку особистості виділяються чотири предметні сфери, які охоплюють сфери партнерської педагогіки:

- 1) моральна поведінка, що визначає добровільне виконання норм моралі, навіть тоді, коли їхнє порушення принесе людині чималі вигоди і вона буде твердо впевнена в безкарності своїх дій. Це вільний і правильний моральний вибір;
- 2) морально цінні і морально схвалювані ставлення до інших людей, гуманістичні й альтруїстичні почуття і стосунки: увага й інтерес до проблем інших людей, співчуття і допомога їм;
- 3) моральні знання, уявлення і судження. Вивчення розуміння дитиною моральних вимог, становлення понять відповідальності і

справедливості, засвоєння критеріїв моральної оцінки. Це передбачає дослідження особливостей певних періодів розвитку, через які проходить

становлення цього когнітивного аспекту, проблеми найважливіших факторів, що визначають перехід від одного періоду розвитку до іншого,

проблеми зв'язку когнітивного і поведінкового аспектів морального розвитку дитини;

4) моральні переживання, зокрема, дослідження переживання провини при порушенні дитиною норм поведінки, походження цих почуттів і переживань і їхній тісний зв'язок з реальною поведінкою дитини [7].

Результати досліджень психологічної науки свідчать про використання термінів "моральна поведінка" і "моральна діяльність" для опису морально-розумової поведінки. У деяких випадках ці терміни вважаються синонімами, в інших вони мають різні значення. Варто зазначити, що нав'язування понять "моральна поведінка" і "моральна діяльність" не означає їх повної ідентичності, що є важливим для психологічного аналізу їх сутності та визначення моральних форм поведінки зокрема. У етичному словнику наведено таке визначення моральної поведінки: "Моральна поведінка - це сукупність вчинків людини, які мають моральне значення і здійснюються нею протягом тривалого періоду в сталому або змінному контексті". [13, с.253].

Взаємодія людей у партнерських педагогічних відносинах може бути визначена як прояв соціально значущих вчинків, дій, що ґрунтуються на моральних мотивах, моральних діях, оцінках, ставленні, саморегуляції та самооцінці, і керуються суспільними моральними нормами та власною совістю. Моральна діяльність, властива будь-якій людській діяльності, проявляється в особливій моральній свідомості її змісту, передумов і цілей

практики. Вона слугує формою та засобом реалізації свідомого етичного рішення, тоді як моральна поведінка є конкретним виявом не лише моральної свідомості, але й підсвідомості (неусвідомлюваних моральних намірів, наприклад, моральних звичок). З урахуванням особливостей розвитку дітей, рекомендується використовувати термін "моральна поведінка" для опису їх нормативної поведінки.

Обґрунтуємо концепцію використання терміна "моральні форми поведінки" замість "повноцінна моральна поведінка" на етапі молодшого шкільного дитинства, звертаючись до праці Л.Колберга [14, с.175 - 182]. Згідно з його класифікацією рівнів розвитку моральної свідомості, можна виділити три рівні: доконвенційний, конвенційний і постконвенційний. На доконвенційному рівні, діти уникають порушень норм і правил через страх покарання, проявляючи слухняність без внутрішньої моральної мотивації. На конвенційному рівні, діти вчиняють згідно з очікуваннями і вимогами оточуючих, приділяючи увагу взаємовигоді і соціальним нормам. У молодшому шкільному віці починає формуватися базова довіра до світу, сприяючи розвитку відкритості до соціальних впливів та інтересу до спілкування. Крім того, у цьому віці формується система ціннісних орієнтирів через культурні засоби, зокрема казки, які впливають на становлення особистості. Таким чином, використання терміна "моральні форми поведінки" на етапі молодшого шкільного дитинства виокремлює процес формування моральних почуттів та інтересів, а не повноцінну моральну поведінку, що відповідає особливостям розвитку дітей у цьому віковому періоді. [30, с. 192].

Казки, написані В. Сухомлинським, сприяють розвитку ціннісних орієнтацій у дітей. Перш за все, вони спонукають до гуманності, толерантності та бережливого ставлення до навколишнього світу. Через казки діти вчаться розрізняти характерні риси, такі як ласка - жорстокість, щедрість - жадібність, мудрість - безрозсудливість, скромність - самовдоволеність, чутливість - небрежність. Автор часто описує красу

природи та взаємодію людини з нею у своїх казках, що сприяє екологічному вихованню. Крім того, він прославляє працьовитість та насміхається над лінощами (виховання працелюбності), навчає поважати і піклуватися про рідних, пам'ятати своє коріння, розповідає про модель сім'ї (виховання в сімейному оточенні), підтримує любов та повагу до людей, готовність пожертвувати своїми інтересами для блага інших (моральне виховання), розвиває інтерес до історії свого народу, знайомить з традиціями та звичаями (патріотичне виховання).

РОЗДІЛ 2

ПРАКТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ «НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»

2.1. Основні шляхи реалізації педагогіки партнерства в «Новій українській школі»

З метою координації, організації та впровадження партнерського підходу, адміністрація та педагоги освітнього закладу розглядають можливість перегляду стилю, форм та методів співпраці з учнями та батьками. Метою цього є залучення всіх зацікавлених сторін до активної діяльності з метою досягнення успішних результатів у навчальному процесі. Вчителі, втілюючи принципи педагогіки партнерства, використовують не лише стандартні методи організації навчання, але також проявляють ініціативу та будують процес навчання і виховання таким чином, щоб дитина завжди була активною учасницею спільної діяльності [9]. Крім того, педагоги плідно працюють над змінною формою спілкування з батьками на основі спільної відповідальності за гармонійний розвиток дітей. Гуманістичний підхід передбачає демократичне та людське ставлення до дитини, забезпечення її прав на вибір, гідність та повагу, а також право бути самим собою, без примусу відповідати вимогам вчителя. У педагогіці партнерства учень сприймається як добровільний співробітник, однодумець і рівноправний учасник педагогічного процесу, який турбується та несе відповідальність за його результати. [2, с. 38].

Сучасне навчання та виховання учнів у навчальних закладах базується на принципах нової педагогічної етики, де важливою рисою є взаєморозуміння, взаємоповага та творче співробітництво між вчителем і учнем. Ця мораль підкреслює значення особистісного спілкування, що включає підтримку, співпереживання, визнання гідності людини та довіру. Особистісний діалог виступає основною формою навчального спілкування, спонукаючи до обміну думками, враженнями та моделюванням життєвих

ситуацій. Крім того, передбачаються спеціально створені ситуації вибору, поштовхи до досягнення успіху, самоаналізу, самооцінки та самопізнання.

Одним з принципових аспектів є спрямованість партнерської діяльності вчителя та учня на розвиток творчості, творчої активності, творчого мислення та здібностей до адаптації до нових умов. Гуманне ставлення до дитини є основою педагогічної діяльності, недосяжним жодними технологіями або освітніми тенденціями. У нашому навчальному закладі працює колектив, що прагне створити розвивальне середовище, де відсутні проблеми з поведінкою дітей та агресією. У жовтні 2018 року педагогічний колектив був нагороджений Золотою медаллю на X Міжнародній педагогічній виставці за авторську науково-практичну роботу "Інноваційне освітнє середовище: нові виклики та сучасні підходи до навчання та виховання учнів, які використовуються в сучасних навчальних закладах, ґрунтуються на принципах нової педагогічної етики. Основними характеристиками цього підходу є взаєморозуміння, взаємоповага та творче співробітництво між вчителями та учнями. Велика увага приділяється особистісному спілкуванню, яке включає підтримку, співчуття, визнання гідності та довіру. Особистий діалог стає ключовою формою навчального спілкування, що спонукає до обміну думками, враженнями та розглядування життєвих ситуацій. Додатково, передбачаються ситуації вибору, які спонукають до досягнення успіху, самоаналізу, самооцінки та саморозвитку.

Одним із важливих аспектів є акцент на партнерській діяльності між вчителем та учнем з метою розвитку творчості, творчої активності, творчого мислення та здібностей до адаптації до нових умов. Гуманне ставлення до дитини вважається невід'ємною складовою педагогічної роботи, яку неможливо замінити жодними технологіями або підходами до освіти. У нашому навчальному закладі працює колектив, який прагне

створити розвивальне середовище, де вирішуються проблеми поведінки дітей та попереджається прояв агресії. В жовтні 2018 року педагогічний колектив отримав Золоту медаль на X Міжнародній педагогічній виставці за авторську науково-практичну роботу "Інноваційне освітнє середовище: нові виклики та сучасні підходи".

2.2. Значення педагогіки партнерства в освітньому процесі школи

Ефективне партнерство дозволяє забезпечити:

- відчувати турботу, відчувати, що про твоїх дітей піклуються і що вчитель їх добре знає;
- щоб їх поважали та сприймали як ефективну роль у спільній освіті своєї дитини; мати свої ідеї поважають і використовують у середовищах і програмах;
- щоб отримати якомога більше інформації про особистий досвід і самопочуття їхніх дітей, а також про те, що дитина навчалася, тож вони могли відчувати зв'язок із досвідом своєї дитини. Батьки мають отримувати інформацію в першу чергу про те, як діти їдять, сплять і поведуться, а також почути думку вчителів про благополуччя, стосунки та поведінку їхньої дитини, а також повідомити, якщо їхня дитина засмучена чи має труднощі. Ця інформація дозволяє довіряти вчителям і оточенню і відчувати впевненість, що про їхню дитину добре піклуються, вона влаштована та захищена;
- співпрацювати та спілкуватися з вчителями щодо навчання їхніх дітей, щоб вони могли брати участь у навчанні своїх дітей навчання та підтримка безперервного навчання між домом і школою.

Ефективність партнерської взаємодії в педагогіці має на меті:

- обговорити спільне розуміння дитини, а потім ставте цілі. Замість того, щоб шукати єдиний консенсус погляд на дитину, шукайте та обговорюйте багато різних поглядів на дитину;
- почати із зміщення наявних або нових здібностей дитини, частина спільного планування має включати чіткі, взаємоузгоджені розуміння процесу навчання з прикладами способів, якими дитина це демонструє;

- методи мозкового штурму, щоб допомогти дітям вивчити певні речі. Викликати думку батьків або зрозуміти, що вони знайшли допомагає задовольнити потреби своєї дитини. Спільно складіть список ідей щодо збільшення можливостей навчання дитини в повсякденному житті;
- заохочувати сім'ї до участі батьків і дітей у плануванні занять у закладі, оскільки це може призвести до насиченішої ігрової діяльності, яка пов'язана з культурою дитини;
- треба пристосувати свої процеси для партнерства до кожної сім'ї на основі пріоритетів, проблем і ресурсів сім'ї та зосередитися на цьому, що означає допущення певної невизначеності щодо процесів співпраці, планування та програм.
- треба дозволити сім'ям вибирати, як і коли робити внесок, і запропонуйте сім'ям вибір щодо різних аспектів практики та програми. Дозвольте їм розвиватися у власному темпі відповідно до власних потреб та інтересів;
- треба розвивати лідерство батьків. Залучення батьків до планування заходів і подій або залучення батьків керувати проектами чи зустрічами є важливим аспектом взаємодії.

Зауважити варто, що батьківське партнерство – це не навчання батьків, яке передбачає коригування поточних стратегій та знань батьків. Це натомість йдеться про спільне навчання. Представте себе фасилітатором, а не експертом чи лідером, і переконайтеся, що є можливості для сімей зробити внесок у навчальні бесіди, які сформують батьків як компетентних і цінних. Будь обережними не брати участь у «порадах» батьків щодо виховання дітей або очікувати від батьків відповідності вашим очікуванням, а зосередитися на обговоренні рішення.

ВИСНОВКИ

Отже, педагогіка партнерства передбачає справжні цілеспрямовані стосунки з партнером або партнерами для спільного проектування, спільної розробки навчального плану для спільного виконання або спільного навчання.

Водночас, у молодшому шкільному віці діти починають формувати свої моральні почуття, інтереси, потреби і життєві ідеали. За словами В. Сухомлинського, важливо закорінити в кожній дитині доброту, сердечність та чуйність до живого і красивого. Ця основна принципова істина становить початок навчання в школі. Треба співпрацювати з родинами, щоб прийняти рішення щодо навчальних програм і навчання, оскільки було показано, що це покращує навчання дітей. Врахування базових принципів дозволяє формувати ефективну модель партнерської взаємодії між педагогом, батьками та учнем. Побудова міцних підвалин партнерських відносин не може існувати поза здоровою психологічною обстановкою дитини у сім'ї. Тому першим принципом побудови є міцність стосунків із родиною. Важливо налагодити стосунки, перш ніж очікувати, що сім'ї прийдуть на заходи чи будуть працювати в шкільному колективі.

Загальний підсумок, який можна зробити з викладеного вище, полягає в тому, що педагогіка партнерства є незвичайно важливим інструментом для досягнення основної мети початкової і середньої освіти, якою є всеосяжний розвиток дитини, зокрема її талантів, здібностей, компетентностей, а також формування цінностей, самостійності, творчості та допитливості.

Зауважити варто, що батьківське партнерство – це не навчання батьків, яке передбачає коригування поточних стратегій та знань батьків. Це натомість йдеться про спільне навчання. Представте себе фасилітатором, а не експертом чи лідером, і переконайтеся, що є

можливості для сімей зробити внесок у навчальні бесіди, які сформують батьків як компетентних і цінних.

РЕЗЮМЕ

У роботі розглядається педагогіка партнерства, що передбачає взаємодію педагога, батьків та учнів з метою спільного проектування та реалізації навчального процесу. Зазначається, що в молодшому шкільному віці діти формують свої моральні почуття та інтереси, тому важливо закорінити в них доброту, сердечність та чуйність. Також співпраця з родинами є необхідною для поліпшення навчання дітей. Резюмуючи, педагогіка партнерства є важливим інструментом для розвитку дитини та формування її цінностей та компетентностей. Батьківське партнерство передбачає спільне навчання, де батьки виступають як компетентні та цінні учасники. У **першому розділі** роботи обґрунтовано загальне поняття педагогіки партнерства його основоположні принципи побудови та особливості педагогіки партнерства в сучасній українській школі. У **другому розділі** розкрито основні шляхи реалізації педагогіки партнерства в «Новій українській школі»

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів. Обсяг роботи складає 29 сторінок. У списку використаної літератури нараховується 30 джерел.

RÉSUMÉ

Le travail examine la pédagogie du partenariat, qui implique l'interaction entre l'enseignant, les parents et les élèves dans le but de concevoir et de mettre en œuvre ensemble le processus d'apprentissage. Il est souligné que les enfants, à un jeune âge scolaire, développent leurs sentiments moraux et leurs intérêts, il est donc important d'ancrer en eux la bonté, la bienveillance et l'empathie. La collaboration avec les familles est également nécessaire pour améliorer l'apprentissage des enfants. En conclusion, la pédagogie du partenariat est un outil important pour le développement de l'enfant et la formation de ses valeurs et compétences. Le partenariat avec les parents implique un apprentissage commun, où les parents sont considérés comme des participants compétents et précieux. Le premier chapitre de l'étude justifie le concept général de la pédagogie du partenariat, ses principes fondamentaux de construction et les particularités de la pédagogie du partenariat dans l'école ukrainienne moderne.

Le deuxième chapitre expose les principales voies de mise en œuvre de la pédagogie du partenariat dans la "Nouvelle école ukrainienne". Le travail

comprend une introduction et deux chapitres. Il compte 29 pages au total. La bibliographie comprend 30 sources.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонюк Т. Дитина - дзеркало сім'ї / Т. Антонюк // Шкільний світ. - 2011. - №2. - С. 1-3.
2. Бандура А., Уолтерс Р. Подростковая агрессия. Изучение влияния воспитания и семейных отношений / А.Бандура, Р.Уолтерс Пер.с англ. – М.: Апрель Прогресс: ЭКСМО-Пресс, 2000. – 508с.
3. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. / І. Д. Бех. - Київ : Либідь, 2003. - 344 с.
4. Бех І. Д. Виховання особистості : підручник для студ. вищ. навч. закл. / Іван Дмитрович Бех. – К. : Либідь, 2008. – 848 с.
5. Богуш А. М. Українське народознавство в дошкільному закладі : навч. посіб. для студ. вищих пед. навч. закл. / А. М. Богуш, Н. В. Лисенко. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Вища школа, 2002. – 408 с.
6. Духовно-моральне виховання дітей дошкільного віку: 2-ге вид., доп. і перероб. [програма з духовно-морального виховання дошкільників; навчально- методичний посібник] / Укладачі: Скрипник В. В., Сучок В. Є.; за ред. В. М. Жуковського. - Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2012. - 184 с.
7. Каїров І. А. Азбука морального виховання / Іван Андрійович Каїров. – М.: Просвещение, 1979. – 17 с.
8. Карпенко З. С. Аксіопсихологія особистості / З. С. Карпенко. – К. : Міжнар. фін. агенція, 1998. – 216 с. – Бібліогр. : С. 194–213.
9. Коваленко Є. І. Освітня діяльність і педагогічні погляди С. Русової / Є. І. Коваленко, І. М. Пінчук. – Н. : НДПІ, 1998. – 214 с.
10. Коваленко Є. І. Освітня діяльність і педагогічні погляди С. Русової / Є. І. Коваленко, І. М. Пінчук. – Н. : НДПІ, 1998. – 214 с.
11. Лебеденко Т.А. Загальнолюдські цінності в духовному розвитку особистості / Т.А. Лебеденко // Виховна робота. - 2010. - № 10. - С. 44-47.

12. Лисенко Н. В. Педагогіка українського дошкілля : навчальний посібник : У 3 ч. Ч. 2 / Н. В. Лисенко, Н. Р. Кирста. - Київ : Видавничий дім «Слово», 2010. - 360 с.
13. Лохвицька Л. В. Програма з морального виховання дітей дошкільного віку «Скарбниця моралі» / Л. В. Лохвицька. - Тернопіль : Мандрівець, 2014. - 24 с.
14. Нова українська школа: поради для вчителя/ за заг. ред. Н. М. Бібік. – Київ: Літера ЛТД, 2018. – 160 с.
15. Онопрієнко О.В. Управління проектною діяльністю молодших школярів// Навчання і виховання учнів 4 класу: методичний посібник для вчителів. – К.: «Початкова школа», 2005. – С. 53 – 54.
16. Павелків Р. В. Розвиток моральної свідомості та самосвідомості у дитячому віці : [монограф.] / Р.В. Павелків. - Рівне : Волинські обереги, 2004. - 248 с.
17. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: навч. Посіб. / Тамара Іллівна Поніманська. – К.: Академвидав, 2008. – 456 с.
18. Поніманська Т. І. Початкова педагогіка. Практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., спеціальність «дошкільне виховання» / Т. І. Поніманська, І. М. Дичківська. - Київ : Видавничий дім «Слово», 2004. - 352 с.
19. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти – [Електронний ресурс.] Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/5a8/de2/5e1/5a8de25e1504c877583228.doc>
20. Розпорядження КМ України від 14.12.2016 № 988-р. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на

період до 2029 року – [Електронний ресурс.]: Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249613934>

21. Савченко О. Дидактика початкової школи. – К.: Генеза, 1999.- 416 с.

22. Савченко С. Педагогіка партнерства у проекті концепції «Нової української школи» – [Електронний ресурс.] Режим доступу: <https://www.slideshare.net/ippo-kubg/ss-67119769>

23. Стандарти громадсько-активної школи: залучення батьків: навчально-методичний посібник / Під заг. ред. Даниленко Л.І., — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. — 66 с.

24. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям / Василь Олександрович Сухомлинський // Вибрані твори : в 5-ти т. – К: Радянська школа, 1980. – Т.3. – 150 с.

25. Сходінками творчості. Методика ТРВЗ в початковій школі /Автори-упорядники: О. В. Лесіна, В. П. Телячук. — Х.: Вид. група «Основа»: «Тріада+», 2007. — 112 с

26. Ушинський К. Д. Рідне слово / Константин Дмитрович Ушинський // Вибрані пед. твори : у 2-х т. – К. : Радянська школа, 1983. – Т. 2. – 380с.

27. Фасолько Т.С. Виховання відповідальної поведінки у дітей старшого дошкільного віку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.08. «Теорія та методика професійної освіти» / Т.С. Фасолько. – К., 2000. – 20 с.

28. Харитонова С. Безцінний порадник для батьків майбутніх школярів / С.Харитонова. - Київ : Шкільний світ, 2009. - 120 с.

29. Чернега Н.С. Морально-етичне виховання дітей молодшого шкільного віку. Адаптована програма щодо моральноетичного виховання дітей дошкільного віку / Н.С. Чернега. - Сквиря: Джерело, 2009. - 40 с.

30. Kohlberg L. Moral stages and moralization. – / L. Kohlberg. – New York: Winston, 1975. – 125 p.